

»Der optrådte også falske profeter i folket, ligesom der også iblandt jer vil komme falske lærere, som vil liste fordærvelige vranglærdomme ind« (2. Peter 2,1)

Hvad end

Apostelen *Johannes* skriver: »Børnlille, lad os ikke elske med ord, ej heller med tunge, men i gerning og sandhed. Derpå skal vi kende, at vi er af sandheden; og da kan vi for hans åsyn stille vore hjerter tilfreds, hvad end vort hjerte måtte fordømme os for, thi Gud er større end vort hjerte og kender alt« (1. Johs. 3,18-20).

Det første hvad end

Vi kender formentlig alle til, at vor samvittighed anklager os, thi vi har alle syndet. Vi kender måske også alle til, at anklagerne er så voldsomme, at vi er ved at fortvivle. Det er imidlertid ikke dette, Johannes taler om, men noget endnu værre. Han har selv oplevet samvittigheds-trængslerne i deres forfærdelige omfang og har været i det dyb af indre smerte, hvor hjertet giver anklagerne medhold og derfor *fordømmer*. Et er, at samvittigheden *anklager* og *anklager* og *anklager*, et andet er, at hjertet giver samvittigheden medhold i samtlige anklager og derfor *fordømmer*. Når et menneske er nået dertil, er alt mørkt, thi at fordømme er jo at give håbløsheden ret – for mig er alt håb ude. At fordømme sig selv er at dømme sig selv til evigt mørke.

Det er på denne baggrund, evangeliet lyser med en uforklarlig herlighed. Johannes siger, at »vi for hans åsyn kan stille vore hjerter tilfreds, hvad end vort hjerte måtte fordømme os for« – vi kan med andre ord, når vi har dømt os selv til evigt mørke, dog stille vort hjerte tilfreds. Hvordan er noget så vidunderligt overhovedet muligt?

Den første betingelse er, at »vi er af sandheden«, thi på løgnens eller usandhedens eller illusionernes grundlag kan det naturligvis ikke ske.

Hvad vil det sige, at være »af sandheden«? Det forstår vi bedst, når vi kommer i hu, at sandheden er en person, vor Herre Jesus selv. »Jeg er sandheden,« sagde han. Sandheden er altså ikke en medfødt egenskab ved os. Vi må være *af ham*, der er sandheden, hvis vi skal være »af sandheden«, det vil med andre ord sige, at vi må være født på ny. Hans Ånd, sandhedens Ånd, må bo i os, hvis vi skal være af sandheden. Men sandhedens Ånd er også kærlighedens Ånd; derfor elsker enhver, der er af sandheden, ikke i ord, men i gerning. Han elsker ikke fuldkomment, men trangen til at omsætte kærligheden i gerning bor i ham, og han tager gerne imod apostelens formaning: »Børnlille, lad os ikke elske med ord, ej heller med tunge, men i gerning og sandhed.« Sandsynligvis

ydmyger formaningen ham, men han viser den ikke fra sig, thi den stemmer med den Ånd, der har taget bolig i ham. Derfor driver formaningen ham til at søge Herren i inderlig bøn om at måtte elske i gerning og sandhed. Har du det sådan, da opfylder du den første betingelse, som apostelen opstiller. Da kan du kende, at du er af sandheden.

Den anden betingelse ligger i ordene »for hans åsyn« – da kan du for hans åsyn stille dit hjerte tilfreds! Hvad mener Johannes dermed? Hvor kan du møde hans åsyn?

Klarest ser du det på *Golgatas* kors – hans dødblege åsyn, martret, tornekrønet, blodigt, gjort elendigt – hvorfor? Fordi han blev en forbandelse, en fordømt – fordi han blev kendt skyldig i alt, hvad dit hjerte fordømmer dig for!

For dette åsyn kan du stille dit hjerte tilfreds, hvad end det vil fordømme dig for, og i disse ord »hvad end« ligger enhver tænkelig fordømmelse indesluttet. Der findes ingen fordømmelse, som ikke han har båret og gennemlidt.

Nu forstår du bedre den udtømmelige nåde, der lægges på dig med velsignelsen: »Herren velsigne dig og bevare dig, Herren lade *sit ansigt* lyse over dig og være dig nådig, Herren løfte *sit åsyn* på dig og give dig fred!«

Fra hans åsyn udgår ikke nogen fordømmelse over dig, hvad end dit hjerte måtte fordømme dig for, men kun barmhjertighed, thi fordømmelsen ramte din Frelser og Herre.

Den tredje betingelse (hvis man kan tale om betingelser i denne vidunderlige evangeliske sammenhæng) ligger i ordene »stille dit hjerte tilfreds«. Disse ord forudsætter nemlig, at Gud er tilfredsstillet, thi er han ikke det, hvordan skulle en synder, hvis hjerte fordømmer ham, nogen sinde kunne stille sig tilfreds? Nu er det evangeliets herlige budskab, at Guds refærdighed er tilfredsstillet. Han har ikke slået af på sit krav om retfærdighed og har ikke eftergivet nogen del af straffen over din synd; hans enbårne Søn, vor Herre Jesus, har fyldestgjort alle Guds hellige og retfærdige krav om straf over synden; det skete een gang for alle, da han, Guds lam, lod sig slagte som et syndoffer for al din og min synd. Det er fuldbragt!

Derfor, kun derfor kan du stille dit fordømmende hjerte tilfreds for hans åsyn. Gud er nemlig tilfredsstillet. Stiller du ikke dit hjerte tilfreds for hans åsyn, bedrøver du ham og lader ham i virkeligheden forstå, at hans lidelse og død ikke

strækker til, hvad din fordømmelse angår – han bar altså ikke dine synder og sonede ikke din skyld! Da tror du ham ikke og vanærer ham i stedet for. Men det vil du jo ikke. Giv derfor Gud, som du med rette frygter, ære ved også at *tro* på ham, når han for Jesu skyld forkynder dig, at han har kastet alle dine synder bag sin ryg og aldrig mere vil komme dem i hu.

Da kan også du ånde lettet op, fordi du for hans åsyn har kunnet stille dit hjerte tilfreds trods den frygtelige fordømmelse.

Da er du fri, thi den tilfredsstillede samvittighed er det samme som frihed fra alt, hvad der tynger og binder.

Det andet hvad end

Johannes fortsætter: »I elskede, hvis vort hjerte ikke fordømmer os, har vi frimodighed over for Gud, og hvad vi end beder om, får vi af ham, fordi vi holder hans bud og gør det, der er ham velbehageligt« (vers 21-22). Det er at komme fra det ene yderpunkt til det modsatte. Hvad end vort hjerte *fordømmer* os for – *længere ned* kan et menneske ikke komme. Hvad end vi *beder* om, får vi af ham – *mere velsignet* kan et menneske ikke være! Fra dybet af fortvivlelse til velsignelsens bjergetinde – sådan virker evangeliet!

Johannes siger forsigtigt: »Hvis vort hjerte ikke fordømmer os.« Det er bestemt ingen selvfølge, at vort hjerte ikke fordømmer os. Apostelen ønsker ikke, at vi skal tage let på vor synd, eller at vi skal modtage Guds tilgivelse som den selvfølgeligste sag af verden. Han taler om den alvorligste sag i tilværelsen: fordømmelsen. Han vil ikke kendes ved overfladiskhed hos sine elskede venner, derfor siger han: »Hvis vort hjerte ikke fordømmer os.«

Ethvert hjerte, der ikke fordømmer, er et Guds underværk, kun muliggjort ved evangeliet om vor korsfæstede og opstandne Herre. Det er kun i *troens* samfund med ham, fordømmelsen er borte, således som også apostelen *Paulus* siger: »Så er der da ingen fordømmelse for dem, som er i Kristus Jesus« (Rom. 8,1).

Lovet være Gud, der er ingen fordømmelse for den fordømte, der tyer til sin Frelser og stiller sit hjerte tilfreds for hans åsyn!

Når således vort hjerte ikke fordømmer os, *har vi frimodighed over for Gud*. Noget større kan ikke tænkes! Frimodighed til at træde frem for Den almægtige – frimodighed endog med tanke på regnskabet og dommen – frimodighed som børn

over for deres fader! Ingen misstemning mellem ham og os – ingen mørk sky – ingen tillukthed!

Vor bøn er nu båret af, at der ikke er nogen fordømmelse, og af den deraf følgende frimodighed. Vi er eet med ham i sjæl og sind. Vi kender ham, og vi elsker ham. Han har gjort det ugørlige for os: taget frygten bort og åbenbaret os *sin* retfærdighed, som nu er blevet *vor* retfærdighed. Derfor beder vi ud af et rent hjerte, og hvad vi end beder om, får vi af ham. Anderledes kan det ikke være, når vi er fyldt af hans nåde og barmhjertighed imod os, fyldte af hans guddommelige kærlighed til os. Vi holder hans bud, d.v.s. vi stoler på hans Søns Jesu Kristi navn, og vi gør det, der er ham velbehageligt, d.v.s. vi elsker hverandre i gerning.

Vor bøn består i, at vort hjerte slår i takt med hans, og at vor lille vilje går op i hans. Hvad end vi beder ham om, kendes han ved og skænker os. Hans eget *Amen* ligesom afslutter vor bøn.

Han kender alt

Fordømmelsen er mange kristnes tilbagevendende problem; deres tro strider undertiden i lange perioder dermed. Det er ikke de mindst værdifulde, der lider under denne anfægtelse, men som regel samvittighedsfulde, pligtro og dybt tænkende mennesker.

Vi vil derfor ikke springe den sætning over, som Johannes opstiller som grunden til, at vi kan stille vore hjerter tilfreds for hans åsyn, hvad end vort hjerte måtte fordømme os for, »thi Gud er større end vort hjerte og kender alt« (vers 20).

Det er en mærkelig begrundelse, så mærkelig, at kun en apostel kan anføre den. Når vort hjerte fordømmer, er det så elendig, som tænkes kan. Hvordan kan det så have mening at anføre, at Gud er større end vort hjerte? At Gud er større end den elendige er vel en selvfølge! Er det ikke noget i retning af en fornærmelse imod Gud at sige, at han er større end en forbryder, en synder, en fortabt og fordømt? Det kunne muligvis have nogen mening at påvise, at Guds kærlighed er større end en moders kærlighed, thi det er jo det største, vi mennesker har at sammenligne ham med. Men at fremhæve, at han er større end det elendigste menneske, hvad har det dog at sige os?

Jo, det har netop noget at sige os, men kun en apostel kan sige det, for kun han taler på Guds vegne. Guds storhed viser sig der, hvor ingen uden Åndens hjælp kan få øje på den, nemlig på korsets træ, hvor du ser din Herre hængt op som en forbryder imellem to. Du kan måske se hans storhed i skaberværket – på nathimmelen med dens milliarder af himmellegemer – på havet i dets vælde – på bjergtinderne, der rejser sig og funkler i solens skær – på markernes blomstervæld – på fuglenes yndige flugt – ja, du kan måske se den i al den herlighed, jorden er fuld af – men denne storhed strækker ikke til for at frigøre det fordømte hjerte. Hans frelses storhed åbenbares kun på Golgata, hvor han bøjer sig så dybt ned under dig, at tanken svimler derved. Kun her forstår du, at han er større end dit hjerte, thi han ydmyger sig for dig og tager fordømmelsen på sig! Ligesom Guds dårskab er

visere end menneskene, og Guds svaghed er stærkere end menneskene (1. Kor. 1,25), er hans ringhed og fornedrelse større end din fordømmelse, så stor, at han omslutter den, tager den på sig og bærer den endegyldigt væk.

Sandelig, Gud er større end vort hjerte og kender alt. Også disse to ord rummer et dyb af frelse, således som kun en apostel kan udtrykke det. Johannes samstemmer ganske med Paulus, der siger det samme på denne måde: »Dem, han (Gud) forud har kendt, dem har han også forudbestemt til at blive hans Søns billede lige, så han kan være den førstefødte blandt mange brødre. Og dem, han har forudbestemt, dem har han også kaldet; og dem, han har kaldet, dem har han også retfærdiggjort; og dem, han har retfærdiggjort, dem har han også herliggjort« (Rom. 8,29-30). At Gud kender alt betyder bl.a., at han kendte dig med alle dine brist, dine fald og din fordømmelse, da han udvalgte dig og bestemte, at du skulle blive Jesu billede lig – intet af alt det, der trykker dig ned, er kommet bag på ham – han vidste det, før det skete, og alligevel har han forudbestemt dig til at arve hele frelsen – og han går ikke fra sin bestemmelse – aldrig!

Jeg ved vel, at dette er for stort til, at nogen fuldt ud kan fatte det – men det kan egentlig ikke undre os, thi Guds frelse er for stor for os alle – og dog er den vor!

Lad os derfor stille vore hjerter tilfredse for hans nåderige åsyn og ære ham dermed! Lad os også træde frem for ham med frimodighed og ære ham dermed!

Herrens glæde, vor styrke

Der er få ting, der er så forfærdeligt som at se sin skyld. Der er mange, der aldrig ser den i Guds lys – og da er det ikke så slemt.

Israels folk har været igennem ubeskrivelige lidelser; hele dets historie er stort set en trængselsvandring fra den ene ulykke til den næste. På *Nehemias'* og *Ezras* tid var først det nordlige rige gået til grunde og hele folket ført bort til *Assyrien*, dernæst *Juda* bukket under og befolkningen ført til *Babylon*. Hvem kan sætte sig ind i al den lidelse, der var gået hen over dem! Mennesker var blevet nedslagtet i tusindvis, forældre skilt fra deres børn, mangfoldige mishandlet til ukendelighed, og alle havde måttet forlade alt.

Nu var ganske vist en lille rest af folket vendt tilbage fra *Babylon*, men de var ikke herrer i deres gamle land; de var gået i gang med at opbygge ruinerne, og en dag samledes hele det tilbagevendte folk

og bad *Ezra* den Skriftlærde om at hente bogen med *Mose* lov (*Nehemias* 8). Den hårde tilværelse, de fristede, havde skabt en dyb længsel i dem efter at høre, hvad Gud havde at sige.

Når nøden er stor, opstår der undertiden en vældig hunger efter Guds ord. Man er blevet træt af menneskeord og mennesketanker. Hvad siger HERREN?

Den åndelige hunger var så stor, at folket samledes *fuldtalligt*. Det sker næsten aldrig i gode dage. Kun den dybeste afmagt får Guds folk til at sætte alt andet til side for at høre Herrens ord.

Ezra hentede bogen, og da han åbnede den, *rejste hele folket sig op* (vers 5). Det skete spontant. Guds ords synlige tilstedeværelse gjorde et dybt indtryk på dem. Her stod en mand med *den levende Guds tale* i sine hænder! Det var det største af alt! Derfor rejste de sig. Ikke blot legemligt stod de op, men også i deres indre menneske, åndeligt, thi nu skulle de høre

– høre, *hvad Gud sagde* – det gjaldt sandelig om ikke at gå glip af et eneste ord! Det var jo HERREN, der talte til dem gennem bogrullen, *Ezra* stod med i sine hænder!

Inden *Ezra* begyndte at læse, *lovpriste han HERREN, den store Gud*. Det kunne han ikke vente med, til han havde læst, thi Guds eget ords tilstedeværelse i deres midte fremkaldte en jubel i hans sjæl. Findest der noget herligere end at have Guds ord, noget større, noget rigere, noget mere indholdsrigt, noget interessantere, noget mere givende, noget mere oplysende, noget bedre?

Der vældede en lovprisning frem, thi med Ordet i sine hænder forstod *Ezra*, at HERREN er *den store Gud*, og at alle deres vanskeligheder og problemer, der forekom dem selv uoverskuelige, ikke var store for Gud. Han magter, hvad der er uoverkommeligt for os. *Hele folket svarede med oprakte hænder: »Amen, amen!«*

thi Ezras lovprisning gav genklang i deres hjerter – Gud var også stor for dem, derfor *kastede de sig med ansigtet til jorden for HERREN.*

Derefter begyndte levitterne at *oplæse stykke for stykke af loven og udlægge den, så folket kunne fatte det*; det holdt på i timevis fra dagry til middag, thi man bliver ikke hurtigt træt, når Guds ord lyder som Guds ord.

Hvad var det, Ezra og levitterne gjorde? De læste Skriften op i sammenhæng stykke for stykke og udlagde det. Kun på den måde kunne folket få Guds ord at høre. Det tilsvarende gjorde Herren efter sin opstandelse (Luk. 24,27). Kun således kan Guds folk høre, hvad Herren siger i sit ord. Kun på den måde fyldes det dybeste og egentligste åndelige behov.

Ezra krævede i en vis forstand meget af folket, ikke mindst når vi tænker på, at ungdommen og børnene var med. De skulle blive på deres plads i timevis, medens der blev læst op af loven stykke for stykke, og levitterne udlagde det oplæste. De dybeste behov kan aldrig tilfredsstilles i løbet af et øjeblik under en vis spredt opmærksomhed. Der må en indsats til – og dog er det næsten komisk at tale om en indsats, når det gælder noget så vidunderligt som at *høre, hvad Herren siger!*

Virkingen

Under oplæsningen og udlægningen af loven nåede de også til det afsnit, vi har som kap. 27 flg. i 5. Mosebog, de mægtige kapitler, hvor Moses forelægger folket *livet og lykken, døden og ulykken* (5. Mos. 30,15).

»Dersom du adlyder HERREN din Guds røst og handler efter alle hans bud, som jeg i dag pålægger dig, så vil HERREN din Gud sætte dig højt over alle folk på jorden; og alle disse *velsignelser* skal komme over dig ... « (kap. 28,1-14).

Og så lyttede de til velsignelse efter velsignelse og blev dybt betagede deraf.

Da levitterne havde udlagt afsnittet om velsignelserne ved at lyde Herren, fortsatte de: »Men hvis du ikke adlyder HERREN din Guds røst og omhyggeligt handler efter alle hans bud og anordninger, som jeg i dag pålægger dig, så skal alle disse *forbandelser* komme over dig og nå dig ... « (vers 15 flg.).

Medens de lyttede hertil, vældede sorgen op i deres sjæle; de hørte jo, hvad de selv havde oplevet: »HERREN skal opbyde imod dig et folk fra det fjerne, fra jordens yderste ende, et folk med ørnens flugt, et folk, hvis sprog du ikke forstår, et folk med hårde ansigter, der ikke tager hensyn til de gamle eller viser skånsel mod de unge; det skal opøde dit kvægs og din jords frugt, indtil du er lagt øde ... det skal belejre dig i alle dine byer, indtil dine høje, stærke mure, som du stoler på,

er styrtet sammen overalt i dit land ... HERREN skal adsplitte dig blandt folkene fra den ene ende af jorden til den anden ... « – det var ikke til at bære – HERREN havde sagt dem det forud – de var selv skyld i al deres ulykke – hvorfor, hvorfor havde de dog ikke lyttet til Herrens ord i tide?

De havde forspildt alle Herrens velsignelser, og det var deres egen skyld! Alt kunne have set anderledes ud – og de var selv skyld deri! Alt var sagt dem tydeligt forud – og de havde valgt forbandelsen!

De spildte muligheder – det ødelagte liv – de forfærdelige tab – alt det, der aldrig kunne komme igen – alt sammen fordi de havde overhørt Herrens ord!

Deres tilværelse var slået i stykker, og det var dem selv, der havde gjort det!

Ikke underligt, at de græd! Hvem græder ikke, når han står med et spildt liv og uoprettelige tab og indser, at han selv er skyld i det alt sammen.

Nehemias og Ezra sagde imidlertid: »*Denne dag er helliget HERREN eders Gud*« (Neh. 8,9). Dagen var ikke helliget dem og deres opfattelse af situationen, men helliget HERREN – dagen var sat til side, for at de kunne høre, ikke hvad deres egne følelser sagde dem, ej heller hvad deres egen retfærdighedsopfattelse fortalte dem, men hvad HERREN sagde, d.v.s. *hvad han mente*, han, hvis tanker er himmelhøjt over vore! Og han var »*eders Gud*«, han var ikke trådt tilbage fra at være deres Gud, skønt de havde vendt ham ryggen – han var forblevet deres Gud, da han straffede dem og lod forbandelserne ramme dem – selve den kendsgerning, at han havde opfyldt sit ord på dem ved at tugte dem hårdt i overensstemmelse med, hvad han havde sagt, afslørede, at han var og forblev *deres* Gud – således indeholdt hans tugt en skjult forjættelse!

De sagde også: »*Sørg ikke og græd ikke!*« Det er imidlertid ikke nemt at holde op med at græde, når Ordets tugt rammer sjælen dybt. Hvem kan holde op med at sørge over sin synd uden den overfladiske? Er det ikke netop et tegn på oprigtighed og ydmyghed, at man græder, når man ser sig selv i Guds lys? Svaret er jo, men svaret er også nej. Hvis gråden overmander os (Esaj. 30,19), da virker den død, thi da slukker den troen og håbet. Den rette bedrøvelse er efter Guds sind, og den virker omvendelse til liv (2. Kor. 7,10); det var dette, Nehemias og Ezra ville hjælpe folket til; derfor fortsatte de med at sige: »*Gå hen og spis fede spiser og drik søde drikke og send noget til dem, der intet har, thi denne dag er helliget vor Herre; vær ikke nedslåede, thi HERRENS glæde er eders styrke*« (vers 10).

Kun åndelige mænd kan opfordre Guds folk til at nyde et godt måltid mad

og derved komme igennem en krise! Folket havde lyttet fra dagry til middag og var nu ved at bukke under både åndeligt og fysisk. Ezra og Nehemias var modne mænd, der vidste, at når mennesker er på bristepunktet, må der undertiden håndgribelige opmuntringer til for at bringe dem igennem – og hvad styrker mere den udmattede og åndeligt nedbrudte end et dejligt måltid.

Uåndelige ledere ville have opfordret dem til at faste hele dagen, men det havde kun ført til mere indadvendthed og selvoptagethed, og det havde lukket dem fast i den bedrøvelse, der er af verden og fører til død. (Da de senere fastede, som kap. 9 beskriver, var de beherskede af troen og dermed ude af selvoptagetheden og kunne derfor bekende deres synder uden at synke sammen i håbløshed – ja, de kunne lovprise Herrens herlige navn!)

Dagen var helliget Herren, og han sætter ikke pris på nogen sorg og gråd, der leder til håbløshed; derfor skulle de nyde det festlige måltid og også sende noget til dem, der intet havde; at tænke på andre er en god hjælp til at glemme sig selv; at glæde andre er også at glæde sig selv.

Den dybeste grund til at de ikke skulle være nedslåede, men vederkvæge sig ved et festligt måltid, var imidlertid, at »*HERRENS glæde er eders styrke*«.

Mente Nehemias og Ezra, at Herren var glad, og at det var deres styrke? Ja, det var præcis, hvad de mente, thi det var jo, hvad der stod skrevet i Herrens lov, som de havde oplæst for folket. I 5. Mos. 30,9 står der, at »*HERREN skal atter komme til at glæde sig over dig til dit bedste*, som han glædede sig over dine fædre ... fordi du af hele dit hjerte og hele din sjæl omvender dig til din Gud«.

Folket havde omvendt sig til ham af hele deres hjerte – de længtes kun efter eet: atter at være ham til behag – og se, nu *glædede Herren sig over dem!*

Kunne de tro det? Kan vi? Hvis de kunne, og hvis vi kan, da forandres alt. *Herren er glad for os* – en svimlende tanke – en tanke, vi næsten ikke tør lukke op for – men gør vi det på hans ord, da er Herrens glæde sandelig vor styrke, thi da er al hjerteangst og fordømmelse borte – vi ånder lettet op – vi er med eet stærke, fordi vi er fuldkomment frie!

Levitterne hjalp folket hertil; de tyskede på dem og sagde: »*Vær stille, thi denne dag er hellig, vær ikke nedslåede*« (Neh. 8,11).

Kun i stilheden hos Herren kunne de høre, at han var glad for dem. Dagen var hellig, thi på den skulle Herren komme til orde og trænge igennem med, hvad han havde at forkynde dem, og det allermost overraskende heri var, at *han glædede sig over dem*. Men hvem kan være nedslået herover? Umuligt! Herrens glæde over os

er vor styrke. Når Herren glæder sig over os, er det sandelig til vort bedste!

Da det endelig gik op for folket, forandredes alt, og så forvandlede denne dag, der begyndte med gråd og syndenød, til en *stor glædesfest* (vers 12). Folket fattede ordene om Herrens glæde over dem – ord, der i en vis forstand er ufattelige – ord, som menneskelig set er for gode til at være sande – ord, som når vi griber dem,

fylder vort hjerte med en uimodståelig glæde og taknemmelighed, så vi synes, livet er blevet underfuldt.

Evangeliet

Evangeliet er et budskab om en *stor glæde* – en *uforståelig glæde* – en *ufortjent glæde* – en *overraskende og alt besejrende glæde* – et budskab om, at Gud ikke er vred på os eller forbeholden over for os,

men elsker os usigeligt og har sin glæde i os, som en fader har sin glæde i sine børn – alt sammen for vor elskede Herres og Frelseres skyld, der gik ind under Guds vrede for at føre os ind under hans glæde!

Når Herren glæder sig over os er det, om noget, *til vort bedste! Herrens glæde over os er vor styrke!*

Forkyndelse, fantasier og forførelse

Jeg har fundet det nødvendigt at trække en hovedlinie for den åndelige udvikling inden for kristenheden op, fordi vi nu møder store forførelser, og mange ikke kan forstå, hvordan de kan opstå i Jesu navn.

Forførelserne er resultatet af en udvikling; kimen til dem kunne ses og har kunnet ses i mange generationer, men mange er blevet fornærmede, når man forsøgte at påvise det, og så blev man afvist med den sædvanlige bemærkning om, at man skal ikke dømme, og at man er ukærlig, hovmodig og bedrevidende. Disse beskyldninger vil uden tvivl blive fremført af adskillige, der læser denne artikel, og som ikke vil skille imellem de åndelige strømninger, jeg beskriver, og mennesker, der har været eller er inden for dem. Jeg har ofte sagt, at jeg kender velsignede kristne inden for organisationerne, skønt jeg tager afstand fra at organisere det åndelige liv. Jeg kender også velsignede kristne inden for de bevægelser, jeg nu vil skildre.

Vor Herre Jesus siger med den myndighed, kun han har: »*Agt vel på, at ikke nogen skal føre jer vild*« (Matt. 24,4 flg., Mark. 13,5 flg. og Luk. 21,8 flg.). Nærmer vi os tidens afslutning, er hans påbud om at være på vagt særligt aktuelt, thi da kulminerer forførelserne. Vi gør os skyldige i synd, om vi sidder hans påbud overhørigt – men det kan jo godt være, nogle føler sig meget kærlige og åndelige, når de tager let på hans ord.

Beviset!

I begyndelsen af dette århundrede blev en ny lære om »Åndens dåb« indført mange steder i kristenheden. Som så meget andet begyndte det i *U.S.A.* (i *Kalifornien*) og bredte sig derfra ud over verden. I *Skandinavien* er læren om »Åndens dåb« især trængt igennem i *Norge* og *Sverige*, hvor den næsten har domineret frikirkelivet, men vi er ikke ukendte med den her i landet.

Det særlige ved denne lære er, at den indfører en *klassedeling* i Guds folk, nemlig imellem dem, der er »døbt med Ånden«, og dem, der ikke er det. Den første klasse har kraft, den anden klasse mangler

kraft.

De fleste steder inden for denne bevægelse lærer man, at kun de, der har talt i tunger, er døbt med Helligånden.

Der er ikke mange, der indser, at heri ligger kimen til store forførelser; ikke mange råber vagt i gevær!

Hvad er det, der i denne specielle lære åbner døren for forførende ånder og vildledende røster?

Først dette, at man lærer kristne, at Gud særligt giver sig til kende i *ydre* manifestationer, især i tungetalen og helbredelse. Gud er imidlertid *Ånd* og giver sig til kende for det *åndelige* menneske gennem sit ord og Åndens *indre* vidnesbyrd. Enhver *ydre* tilkendegivelse kan lige så godt være fra Guds modstander, thi djævelen kan også tale i tunger, helbrede og gøre undergerninger; det vidner Skriften klart om. Det er kun det *åndelige* menneske, der kan bedømme, om en tilkendegivelse i den synlige, ydre, fysiske verden er fra Gud eller fra hans modstander.

Ved at lære kristne, at Gud især »beviser« sin nærhed og sin kraft ved *ydre* bevisenheder, leder man dem ind i en forkert og farlig tankegang og standser dem i virkeligt at lære Den Hellige at kende.

Man vender deres opmærksomhed i den gale retning, nemlig imod det opsigtsvækkende, bort fra Herren selv. Der vækkes en hunger i dem efter, at Gud skal give sig endnu »mægtigere« til kende i den ydre verden, så det ene under følger efter det andet, den ene »vældige« ting efter den anden. Hungeren efter det opsigtsvækkende anses for en hunger efter »mere af Gud og hans kraft«, men det er *kødets* hunger efter tilfredsstillelse.

Læren har, som nævnt, indført klassedelingen i Guds folk, men den standser ikke herved. Når man forkynner, at Gud har »bevist«, at han er mægtigt til stede, hvor der sker »mægtige ting« i den synlige verden, har man tillige indført et uåndeligt *konkurrencemoment* i kristenheden, thi så vil de kredse, der hævder, at der sker endnu »mægtigere ting« hos dem, have et endnu stærkere »bevis« på, at Gud er »endnu mægtigere« til stede blandt dem!

Der er vel ingen, der kan være blind for, at sådan er det gået, siden læren om »Åndsdåben« begyndte at oversvømme store dele af kristenheden. Den ene bevægelse efter den anden er opstået og har gjort gældende, at der sker helt fantastiske ting hos dem, og stakkels mennesker renner efter dem i tusindvis. I dag råbes og skrives og larmes der som aldrig før med postulater om større ting end på apostlenes tid, og store dele af kristenheden er mållose og lader sig rive med.

Jeg skal vende tilbage til dette om lidt, men vil først pege på den *anden* farlige ting i denne lære, nemlig at den *åbner for løgnen*. Den forkynner jo, at de »Åndsdøbte« har kraft i modsætning til de kristne, der ikke er »Åndsdøbte«, men ser man efter, er det ikke sandt. De, der har talt i tunger, vandrer ikke mere helligt i hverdagen end andre kristne; der sker ikke flere helbredelser i deres kredse end andre steder; de bliver syge og indlagt på hospital; de underkastes operationer, går til tandlæge og øjenlæge som alle andre; det gælder også deres ledere og lærere; vil man være *sanddru*, må man tilbagekalde den påstand, at de har mere kraft.

Det viser sig imidlertid, at man tværtimod at tilbagekalde påstanden understreger den kraftigere og kraftigere; man er låst fast i den falske læres spændetroje. Erkender man, at man ikke har nogen speciel kraft frem for andre kristne, falder hele læren om »Åndsdåb« og dermed bevægelsen sammen som et korthus. Ligesom folkekirken ikke kan tilbagekalde læren, om at man bliver genfødt i barnedåben, uden at hele systemet falder sammen, kan de såkaldte pinsebevægelser (omfattende alle, der forkynner den specielle lære om »Åndens dåb«) heller ikke tilbagekalde deres påstand, om at Gud har skænket dem en særlig kraft, uden at det hele bryder sammen. Man sidder fast i løgnen uden at ville det. Derfor bliver man tvunget til at tale vældigt højt om ethvert under, der sker, og tie stille om alle dem, der blev lovet, men som ikke indtraf.

Således opstår der en atmosfære af opstemt usandhed, hvor kristne mere og

mere drages ind i en fantasiverden, en indbildt verden, hvor fantasierne om undere og tegn og mægtige gerninger dominerer, men den faktiske virkelighed er en helt anden. Man mister fodfæstet i sandheden, fordi man har dannet sig et uændeligt billede af Gud; man har omdannet ham efter menneskets eget billede og egne ønsker.

Jeg vender nu tilbage til mit første punkt. Gud er *Ånd*. Gud er *usynlig*. Gud *skjuler sig*. Han giver sig først og fremmest til kende *som Ånd*, d.v.s. *usynlig, skjult*. Det »middel«, hvorved han giver sig til kende, er *Ordet*. Lad mig dvæle lidt herved!

Forkyndelsen

Intet er så afgørende for den åndelige udvikling som forkyndelsen. I en vis forstand er den bestemmende for alt. Lad mig derfor indledningsvis indskærpe, at der påhviler enhver, der træder frem for at forkynde Guds ord, et stort ansvar. Der påhviler også os, der udvælger, hvem der skal forkynde Ordet iblandt os, et stort ansvar. Det er få, der er kaldet af Gud til at udlægge Skrifterne.

»Forkynd Ordet,« siger Paulus til Timoteus (2. Tim. 4,2). Hvad mener han dermed? At forkynde Ordet er at *udlægge Skriften med åndelig myndighed*. Det var, hvad Jesus gjorde efter sin opstandelse (Luk. 24,25 flg.). Og det var, hvad apostlene gjorde. Hvad er f.eks. *Peters* pinseprædiken andet end *Skriftudlægning*?

Når de kom til hedningerne, kunne de ikke forudsætte det mindste kendskab til Skrifterne; alligevel var hele deres forkyndelse udlægning af Skriften, thi det var kun fra den, de vidste, at alle folk nedstammer fra et menneske, og at Gud ikke bor i templer, gjort med hænder, og alt det andet, som Paulus forkyndte for de hedenske athenere (Ap.G. 17). Og når hedninger var ført til troen, underviste de dem så grundigt i Skrifterne, at man er lige ved at tabe vejret, når man ser, hvor *dybt et kendskab hedningekristne dengang fik til Skrifterne i løbet af ganske kort tid*. Læser man f.eks. Paulus' to breve til *korinterne*, som kun havde været kristne en kort tid, da han skrev til dem, bliver man slået af, at han forudsætter et Skriftkendskab, som mange af vor tids kristne ikke har, skønt de har været troende i mange år.

Det samme gælder *Romberbrevet*, ja alle hans og de andre apostles breve. Overalt går de ud fra, at ethvert citat fra Den hellige Skrift (Det gamle Testamente) såvel som enhver hentydning til Skriften eller antydning af den straks vil blive forstået i sin rette mening og sammenhæng.

Læg mærke til, at forkyndelse i nyttestamentlig betydning især er udlægning af Skrifterne i *sammenhæng*. Skriften er jo et

guddommeligt hele, der kun kan forstås, når intet udelades, intet overbetones, intet underbetones, men Helligånden kaster lys over helheden – og helheden er ikke mange læresætninger, sammenknyttet i en dogmatisk udarbejdet lære, men *en person*: vor Herre og Frelser, Jesus Kristus, hvem alle Skrifterne åbenbarer.

Det er et stort arbejde at udlægge de hellige Skrifter – et arbejde, man aldrig bliver færdig med, end sige udlært i – et arbejde, der kræver hele livet og varer ved livet igennem – et arbejde, man let forsømmer, fordi det er et arbejde *på langt sigt*, og det kortsigtede er så meget mere tillukkende for kødet.

Det er et arbejde, ingen menighed kan tilsidesætte uden at lide stor, undertiden uoprettelig skade.

Hvad er det, der kendetegner denne form for forkyndelse, som altså er den forkyndelse, Det nye Testamente lægger hovedvægten på?

Den er *hellig*, thi Skriften er hellig. Enhver, der er underkastet den Skrift, som vi med rette kalder den *hellige Skrift*, tvinges til, idet han træder frem, at træde tilbage og være *skjult i Kristus*. Han taler jo på hans vegne og skal være hans mund!

Den skaber *stillehed*, ligesom der var stille, når Jesus talte til skarerne. Den giver et dybt indtryk af Herrens hellige *højhed*. Hvis Dronningen kom ind iblandt os, ville alle rejse sig og ingen sige noget; hvis hun tog ordet, ville alle lytte i tavshed.

Og dog repræsenterer hun kun jordisk højhed. Når Skrifterne udlægges, skaber de en betagende fornemmelse af, at her møder vi *Ham, der bor i det høje og hellige*; derfor bliver sjælene stille, og deres øren åbnes til at høre. Dronningens tilstedeværelse ville også opleves som noget enestående, thi Majestætenes nærhed er ikke en hverdagsagtig selvfølge. Men tænk, Han, den uendeligt ophøjede og hellige, hvis væsen er fortærende renhed, han er os *nærmere*, end Dronningen kan komme os! Når Ordet udlægges med ægte åndelig, d.v.s. ikke-selvtagen, men Gudgiven myndighed, da fornemmer sjælene denne dobbelthed af Guds *ophøjede majestæt* og hans *personlige nærvær*. Da lægges der ingen pression over samvittighederne, ligesom der ikke skabes en oparbejdet massesuggereret stemning af råb og skrig, stønnen og hysteri. Enhver, der forkynder således i *Ånd og sandhed*, er ængstelig for med egne midler, f.eks. sin overtalelseskunst, sin stærkere personlighed, sin viden og kundskab, sin veltalenhed at øve indflydelse over sine tilhørere, derfor afstår han bevidst fra al den slags i tillid til, at Herren selv ved, hvad han vil udvirke, og at Han virker det i det *indre* menneske hos enhver, som Han har skænket øren at høre med, eller som Han nu

åbner ørene på.

Når Skrifterne således udlægges, står *Sandheden* hos alle samvittighederne. Skrifterne taler om *Ham, der er Sandheden*; han står dem nu for øje i deres indre menneske. Og hans *Ånd, Sandhedens Ånd*, er virksom. Ingen bliver stor derigennem, slet ikke åndeligt stor. Man er ansigt til ansigt med Ham, hvis ansigt vi engang skal se, og enhver mærker, at Ordet, når det således åbnes, er et sværd, der trænger igennem. Nogle vil ikke vide af det og forarges eller bliver vrede; de lukker hurtigt hjertet til igen og ryster evighedsindtrykket af sig. Andre giver Gud ret og søger tæt ind til ham. De får lov til at opleve, at Sandheden både smerter og gør fri, virkelig fri. De har ikke været udsat for pression, men de blev gennem Skriften konfronteret med Ham, der er Sandheden, og så ham malet for deres indre øje som *korsfæstet for dem*.

Denne forkyndelse åbner ikke døren for forførelserne, thi den udsteder ikke løfter om, at Gud vil »bevise« sit velbehag og sin nærhed ved opsigtsvækkende ting i den ydre verden. Den har åbenbaret noget af vor korsfæstede Herres og Frelseres dybe fornedrelse for vor skyld og har dermed givet til kende, at enhver, der hører ham til, må følge efter ham på fornedrelsens vej, d.v.s. korsets vej.

I denne udlægning af Den hellige Skrift er der ingen plads for store ord; der udstedes ikke løfter om, at du aldrig skal blive syg, og at alt skal lykkes for dig i ydre forstand. Den giver dig heller ikke en fornemmelse af, at du er en meget betydningsfuld person. Den åbner ikke på noget punkt for kødelig storhed og åndeligt hovmod. Den kalder kun til eet: *efterfølgelse*, som Herren selv sagde: »Følg mig!« og efterfølgelsen begynder *med det samme* og må virkeliggøres *i hverdagen*.

Enhver, som vil »bevise« Gud og hans magt, degraderer Gud og sætter menneskene til dommer over ham. Hvis »beviserne« udebliver, er Gud altså ikke Gud. Hvis »beviserne« ikke er tilfredsstillende, må der »stærkere« og »mægtigere« »bevise« til, o.s.v. Gud er til eksamen hos menneskene – en Guds-bespottelig tanke! Men det er ikke desto mindre såre almindeligt ud over verden i vore forkomne dage!

Aktivitet

De ord, man ikke finder i Det nye Testamente, skal man være varsom med at gøre til nøgleord i menighedslivet. Et sådant ord er ordet *aktivitet*.

Når forkyndelsen er tynd eller falsk, leder den, som nævnt, sjælene i en gal retning, bort fra Gud – men det er ikke ensbetydende med, at den leder dem bort fra aktivitet – tværtimod! Jo længere du er borte fra Gud, des mindre bæver du for

gode ideer, menneskelige forslag og tanker, foretagsomhed og geschæftighed, og des mere modtagelig er du for opfordringer til at *være aktiv*, som det hedder!

Derfor møder man i dag en aktivitet i Jesu navn som aldrig nogensinde før i kristenhedens historie.

Man kan også udtrykke det således: jo mindre vi kender Herren, des mindre bærer vi for, om vi overhovedet kan anvendes af ham.

Derfor har enhver, der opfordrer til »aktiv tjeneste«, lettere ved at vinde gehør end den, der er sparsom med sådanne opfordringer, fordi han på Ordets grund ved, at tjeneste for Herren ikke kan defineres som aktivitet, men kun som *efterfølgelse* (Johs. 12,26). Aktivitet kan det kødelige menneske godt være med til, men ikke til efterfølgelse, for aktivitet stemmer med rastløsheden, æventyrlysten og trangen til at være i rampelyset hos det gamle menneske, medens efterfølgelsen er ensbetydende med *det kødelige, gamle menneskes åndelige død*. Efterfølgelse er dag efter dag, dag ud og dag ind, ofte på den samme arbejdsplads, hvor du er den eneste, der elsker Herren.

Aktiviteten udspringer af, at man ikke kan nøjes med, at Gud skjuler sig – der skal ske noget, som alle kan lægge mærke til – det skal helst være »stort«!

Efterfølgelsen er lydighed imod Ham, vor Frelser og Herre, der endnu skjuler sig; hvem har lyst til at være lydig imod Ham i det daglige, ensformige arbejde – hvad fører det til – hvad er det i sammenligning med de »store« ting, hvor man bliver omtalt – oven i købet omtalt som en, der er i tjeneste for Herren?

Efterfølgelse er ikke koncentreret til bestemte foretagender eller foranstaltninger, men omspænder hver dag og hvert øjeblik – derfor er det umiddelbart ikke så attraktivt. Hvem lægger mærke til den søster i Herren, der aldrig glemmer de syge, drager omsorg for de gamle og svækkede, skønt hun har rigeligt at se til i sit eget hjem? Hvem omtaler en funktionærs daglige, pligtro arbejde på kontoret som *tjeneste* for Herren, skønt han søger at gøre alt som for Ham?

Når aktiviteten overbetones og anses for den egentlige tjeneste for Herren, sker der lidt efter lidt en *forskydning i kendskabet til Gud*, så han bliver en Gud, der ikke skjuler sig, men træder frem og gør »store ting«. Der er ikke ret mange, der lægger mærke til denne udvikling, og heller ikke ret mange, der lægger mærke til, at denne forskydning af kendskabet til Gud *også åbner for løgnen*, thi den tvinger de implicerede til at tale om »store« ting, men der sker i virkeligheden slet ikke »store ting« – man kommer også her ind i en *fantasiverden*, hvor man bebuder vældige ting, verdensomspændende ting

undertiden – men det svarer ikke til de nøgne kendsgerninger.

Der er ingen åndelig fare forbundet med efterfølgelse, men aktivitet kan være farlig.

Aktiviteten udvikler sig nemt til at blive noget i retning af *agitation* for evangeliet! Det er ganske fremmed for korssets ord og bliver derfor en misrepræsentation af det. Man tager denne verdens midler i anvendelse og tænker ikke dybere over, at helligheden er meget følsom overfor, hvilke metoder der inddrages i korssets tjeneste.

Reklamens midler er udelukkede fra Åndens tjeneste og dermed fra sand efterfølgelse, altså fra sand tjeneste (Johs. 12,26). Men reklamen passer godt sammen med aktivitet og agitation.

Drama, d.v.s. *skuespil* egner sig vel for agitation, thi det er af denne verden; når aktiviteten udvikler sig til agitation for evangeliet, inddrager man dramaet, skuespillet i tjenesten og mærker ikke, at nu trækker man Den Hellige ned.

Den rytmiske, opæggende sang med mere og mere larm er helt af denne verdens ånd; den, der ved, at tjeneste ikke kan defineres som aktivitet, men kun som efterfølgelse, og som selv bliver på efterfølgelsens vej, kan i dag sige så kraftigt et nej til denne afart af sang, at den holdes udenfor menigheden – men i aktiviteten er der ikke modstandskraft over for den.

Jeg føler trang til at gentage, at jeg kender dyrebare kristne indenfor, hvad jeg har beskrevet som aktiviteten. Jeg håber, man vil søge at forstå det og prøve på at sondre imellem den vigtige sag, vi her betragter, og de mennesker, vi muligvis kender i aktivitetens verden.

Hvad jeg har skrevet om aktiviteten viser enhver, der er fordomsfri, at det ikke er åndeligt ufarlige ting, vi ser for os. Så langt jeg kan se, leder ikke blot *den ubibelske lære* om »Åndens dåb«, men også *den ubibelske måde* at fremme Guds sag på, af mig benævnet *aktiviteten* i modsætning til efterfølgelsen, op til forførelser. Da man i aktiviteten også kommer ind i en *fantasiverden*, hvor de store ord og beskrivelsen af de store ting, man påstår, der sker eller vil ske, slet ikke svarer til virkeligheden, er der også her åbnet for farlige tendenser, hvis konsekvenser kan blive såre triste.

Menigheden

I Det nye Testamente leder du forgæves efter vor tids kristelige foretagsomhed. Du finder intet andet, intet mere, intet bedre, intet mere effektivt end *menigheden*. Hvorfor vil vi ikke bøje os under denne kendsgerning og være »Bibel-tro«? Hvorfor vil vi ikke lade vort ja til menigheden være et ja og vort nej til alt andet et nej? Er vi klogere end Det nye Testamen-

te? Er vi nødt til at forkaste Bibelen på dette punkt, fordi tiderne er blevet anderledes? Er vi mere kærlige imod menneskene, når vi siger ja til deres tanker og nej til Guds? Tjener vi Guds sag bedre, når vi gør som alle andre (eller de fleste andre) og ikke har tro og mod til at følge Ordets klare fremhævelse af menigheden som Guds eneste instrument her i tiden? Bliver vi mere brugbare på kompromisets og aktivitetens vej end på lydigheids og efterfølgelsens? Hvis ikke vi vover at være os selv i bibelsk betydning, d.v.s. *menighed under Ordets og Åndens styre*, da mister vi vort sande selv og bliver udvandet til ukendelighed. At blive som kristne er i al almindelighed, er at åbne døren for forførelserne.

Menigheden finder ikke på nogetsomhelst. Den sætter ikke noget i scene og sætter ikke noget i gang, thi den vandrer i forudberedte gerninger. Ånden blæser, hvorhen den vil, og menigheden hører dens susen og drejer hjulene i den retning, Ånden blæser. Dens medlemmer er ikke aktive på et *bestemt* område, men virksomme for Herren *i eet og alt*. Deres hovedopgave er efterfølgelse. Den opgave bliver de aldrig færdige med hverken hjemme eller på arbejdspladsen.

Hvis vi lokalt samler os om menigheden og *ikke om andet*, vil det være en *vis hjælp imod forførelserne*, thi da virker vi på den måde, vi finder i Bibelen.

Menigheden er i stand til alt, hvad Gud vil. I den sker der en åndelig vækst, og ud fra den evangeliseres og missioneres der i nytestamentelig enkelhed og ukomplicerethed. Menigheden er Kristi *legeme* og behøver ikke hjælp fra, hvad der ikke kan betegnes som Kristi legeme, nemlig de menneskeskabte organisationer. Tænk, hvad – åh, lad mig nu ikke falde for fristelsen til at bruge store ord! – men lad os alligevel betænke, hvad vi kunne få lov til at udvirke, hvis vi som menighed blot i nogen grad lignede menigheden i *Tessalonika*, der dels var et forbillede for alle de troende i *Makedonien* og *Akaja*, dels var en kanal for Herrens ord, så det lød *vidt ud* – ja, deres tro på Gud blev kendt *alle vegne* (1. Tess. 1,7-8). Hvordan Ordet nåede så vidt ud fra dem, ved vi ikke, men når Ordet og Ånden behersker en menighed, har det altid den virkning, at menighedens medlemmer, hvor de end befinder sig, er levende vidner, således at der evangeliseres hele tiden. Her er ikke tale om aktivitet, men om efterfølgelse, således som Paulus udtrykkeligt siger: »I blev vore efterfølgere, ja Herrens, da I under stor trængsel tog imod Ordet med glæde i Helligånden« (vers 6).

Tænk, om vi havde tro og mod til at lade Herrens tanker om menigheden fortrænge alle menneskelige tanker om at udrette noget for Gud på en anden måde!

Det ville være et værn, ikke mindst for ungdommen, men også for os ældre, og ingen ville gå glip af noget, tværtimod!

Da ville de forførende tanker, om at Gud skal træde ud af sit skjul og bevise sin magt for verden, ikke have nogen grobund, thi de har ingen skriftmæssig basis. Der kommer en dag, da Kristus åbenbarer sig i herlighed, og den dag er nær, men indtil da er han skjult, og vi er også skjult med ham i Gud – verden kan ikke se og ikke fatte, at vi er Guds sønner og døtre og skal herske med ham.

Gud vil formentlig også gøre underfulde ting i og ud fra menigheden, men de vil ske på hans måde og derfor fremkalde en dyb frygt, måske endda rædsel. De vil ikke ske under råb og skrig og larm, som har bragt mennesker op i en hjemmelavet »tro«, men i stilhed, og de vil bære hellighedens præg, så intet menneske og intet menneskes tro bliver berømmet derved, og de vil ikke blive anvendt i forkyndelsen hverken som reklame eller som en garanti for, at sådan vil Gud altid gøre, blot du tror. Derfor vil de ikke lede til en forførende opfattelse af Gud, så han – »blot du tror« – altid træder ud af sit skjul og »beviser« sin magt i den synlige verden.

Tilbage til de gamle stier

Enhver fremgang i det åndelige liv sker ved, at man vender tilbage til det oprindelige, det, som profeten Jeremias kalder de gamle stier: »Spørg efter de gamle stier, hvor vejen er til alt godt, og gå på den« (kap. 6,16) Alt nyt, som mennesker finder på i tjenesten for Gud, er tilbageskridt, men det er vi længe om at erkende. Ofte må der dybe skuffelser til, og så kan erkendelsen endda komme for sent. Ethvert tillæg til Bibelen er dødsensfarligt. Bibelen slutter jo med et veråb over enhver, der lægger noget til eller trækker noget fra. Det er farligt at tjene Gud på anden måde end den bibelske. Det er farligt at introducere vor tids tanker om effektivitet i det åndelige arbejde. Man åbner døren for forførelser, således som jeg har søgt at påvise. Man nedbryder respekten for Guds ord og går med på den tanke, at man er nødt til i vor tid at arbejde på en anden måde end de første kristne. Uden at ville det og vide det har mange ivrige kristne således lagt noget til Det nye Testamente og bragt sig selv og andre i fare.

Menigheden, den alene er, som nævnt, Herrens redskab i nådens tidsalder. Den er hans legeme.

Den lokale menigheds medlemmer er hele tiden placeret midt i hverdagen – intet er sundere for troen, thi kun i hverdagen viser det sig, hvor meget man kender Kristus, og hvor megen kraft man har. Skulle man have bildt sig ind, at man har megen kraft, skal hverdagen nok

afsløre, om der er hold i påstanden. Her møder menighedens medlemmer verden, som den er; her må hver eneste holde sig personligt nær til Kristus og følge ham efter. Hvor sundt, hvor virkelighedsnært, hvor nøgternt og dermed åndeligt!

Sådan var det i den første tid. Næsten ingen skulle være »heltidsarbejder«; end ikke apostelen Paulus var det, men ernærede sig som teltmager. Tanken på »heltidsarbejde« er ikke ufarlig, ikke mindst når »tjeneste for Herren« er synonym med »heltidsarbejde«. Sandheden er, at enhver efterfølger også er en Herrens tjener, og at vi alle er kaldet til at gøre alt af hjertet som en tjeneste for Herren.

Hverdagen er den bedste skole for Herrens venner. Det er den skole, menigheden sætter alle sine medlemmer i. Den går langt forud for enhver anden form for oplæring i Guds rige. Den, der er tro over lidet, sættes over mere. Her er en af de gamle stier, hvor vejen går til alt godt. Hvorfor være utilfreds med den? Hvorfor sætte den på anden- eller trediepladsen?

Hverdagen er en hjælp imod åndelig opstemthed. Man får vanskeligt for høje tanker om sig selv i hverdagen. Man kommer heller ikke i rampelyset. Man undgår for megen omtale og opmærksomhed. Man lærer de svære lektier hurtigst og bedst i hverdagen: At møde præcis til sit arbejde – at findes i tro i småt og stort – at holde ud, når man ikke bliver belønnet – at tåle modsigelse, misforståelse, muligvis uretfærdighed – alt dette og meget mere læres bedst i hverdagene. Således dannes Kristus i enhver, der findes tro i at gøre alt af hjertet for Herren dag ud og dag ind uden at blive trætt. Her skabes menighedens søjler og piller.

På den måde evangeliserede den første menighed. Man læser intet om kampagner eller fremstød – sådanne fremgangsmåder var alt for komplicerede for de første kristne. De vidnede jo hele tiden med deres liv som indsats, hvorved deres ord fik overbevisende myndighed.

Løgn og sandhed

Ingen understreger kraftigere end apostelen Johannes, at der intet fællesskab er imellem sandhed og løgn, lys og mørke – intetsomhelst! Han vender atter og atter tilbage hertil.

Nu har den specielle lære om »Åndens dåb«, som påvist, åbnet for en usandfærdig påstand om, at de »Ånds-døbte« har mere kraft end andre. Hvordan kan en sådan usandfærdighed trænge ind og beherske tusinder af kristne? Fordi de som vi længes så inderligt efter, at Guds rige skal få fremgang – at der må »ske noget« – at der må komme vækkelse – at synden bliver besejret i vort folk.

Det er ofte denne længsel, efter at der sker noget, så Gud griber ind, som gør os

modtagelige for løgnen. Den optræder da i skikkelse af sandhed og forkynder, at vore ønsker bliver opfyldt!

»Åndens dåb« garanterer os opfyldelsen af vore længsler, thi igennem den får vi kraft, guddommelig kraft, og så vil Gud gøre mægtige undere og gribe radikalt ind! Vi får kraft til at bede, kraft til at stå djævelen imod, kraft til at vidne – vore dybe længsler finder i »Åndens dåb« deres opfyldelse!

Men også i de »verdensomspændende begivenheder«, vi kaldes til at være med i, finder vi, hvad vort hjerte længes så inderligt efter, thi her sker der også »store ting« – her bliver hele verden berørt – og tænk, vi er med dertil!

Umærkeligt for det længselsfulde hjerte åbner det sig for løgnen – umærkeligt, for den kommer jo i skikkelse af sandheden – i hvert fald til at begynde med. Vi tror virkelig, at vi har fået mere kraft, og hver undergerning, vi er vidner til, underbygger vor overbevisning om, at »Ånds-dåben« var løsningen på vore problemer, opfyldelsen af vore ønsker og længsler. Når underne udebliver – når sygdom melder sig, og der ikke sker nogen helbredelse, hvad da? Ja, da tilskrives det ofte »mangel på tro«, thi man kan jo ikke erkende, at man er kommet ind i en fantasi-verden, hvor man forestillede sig, at Gud altid greb synligt ind som svar på de »Ånds-døbtes« bønner, altså på deres bøn, som havde fået kraft!

Og når de verdensomspændende foretagender ikke viste sig at føre til noget synderligt, hvad så – ja, så holdt man alligevel fast på, at det var »noget særligt«, thi man var også her kommet ind i fantasiernes og ønskedrømmenes verden og troede, at de »store foranstaltninger« var ensbetydende med store ting for Guds rige.

Der er imidlertid intet fællesskab imellem Lys og Mørke. Usandheden forbliver usandhed, også når den anerkendes af kristne, der er lokket ind i fantasiernes. Løgnen skader altid, også når den optræder i Lysets engels skikkelse og erklærer, at her har vi det, vi længes efter!

Kristenheden må erkende sandheden, bøje sig under sandheden, ydmyge sig under den. H. C. Andersens æventyr om Kejserens nye klæder er højaktuelt! Paulus siger det samme anderledes: »De vil vende sig til fablerne« (2. Tim. 4,4).

Hvis ikke vi ydmyger os under sandheden, vil endnu flere blive revet ind i den åndelige fantasiverden, hvor der ikke er langt fra fantasier til fantastier. De vil komme bort fra sandheden og være svage overfor forførelserne.

Vi lever i forvirringens tid. Mon kristenheden nogen sinde, har været så forvirret som i dag? I *Kristne Sange* nr. 221 synger vi i vers 1: »Vogt mig for alt tan-

kespind« og i vers 2: »Fri mig helt af mørkets blår!« i sandhed vigtige bønner! Vi går forfærdelige tider i møde. Herren sagde: »*Agt vel på*, at ingen skal forføre jer!« Han sagde også, at *mange* forførere vil komme. Endelig sagde han, at *mange* vil optræde som forførere uden at vide, at de selv er forført (Matt. 7,22-23).

Trangen til det, der ser stort ud, er en af de fristelser, mange falder for. Hverdagen er en god kur herimod. Derfor er den lokale menighed, der forbliver under Ordets herredømme, det bedste værn imod forvirringen, imod fantasierne, imod fantasterierne, imod forførelserne. Lad os af hele vort hjerte vende *tilbage* hertil!

Det er et åndeligt *fremskridt* – men det ser ikke ud af noget særligt stort!

Til sidst: husk, at Guds begreber om storhed er helt anderledes end menneskenes!

Til allersidst: husk, at en smule surdejgaf usandhed gennemsyrrer hele dejen (Gal. 5,9).